

Podmínky k vydání oprávnění

(pro montáž, opravy, revize a zkoušky vyhrazených elektrických zařízení)

Institut technické inspekce Praha jako organizace státního odborného dozoru postupuje v oblasti prověřování organizací a podnikajících fyzických osob ve smyslu zákona č. 174/68 Sb. v platném znění. Činnost ITI Praha tedy vyplývá ze znění §6a citovaného zákona:

§6a (1) Organizace státního odborného dozoru podle §1 odst. 2 při provádění dozoru nad bezpečností vyhrazených technických zařízení

c) ve stanovených případech prověřují odbornou způsobilost organizací a podnikajících fyzických osob k výrobě, montáži, opravám, revizím, zkouškám vyhrazených technických zařízení a k plnění nádob plyny a vydávají jim k tomu oprávnění,

§6a (3) Organizace státního odborného dozoru provádějí činnosti podle odstavce 1 za poplatky stanovené prováděcím předpisem vydaným Ministerstvem práce a sociálních věcí po dohodě s Ministerstvem financí.

Platnost oprávnění byla stanovena novelizací zákona č. 174/68 Sb. Novelizace byla provedena zákonem č. 124/2000 Sb. Pro přesnou aplikaci budu opět citovat článek IV zákona č. 124/2000 Sb. který zní:

Čl. IV - Přechodná opatření

1. Platnost oprávnění vydaných orgány a organizacemi státního odborného dozoru a orgány státní báňské správy organizacím a podnikajícím fyzickým osobám před 1. lednem 1993 končí uplynutím tří let ode dne účinnosti tohoto zákona; oprávnění vydaná po 31. prosinci 1992 zůstávají v platnosti (účinnost zákona je od 1. července 2000).

V příloze IV. článku 1. je stanoveno, že platnost oprávnění vydaných do 31. prosince 1992, končí dnem 30. června 2003. Oprávnění vydaná po stanoveném termínu zůstávají v platnosti na dobu neurčitou. Pro informaci jej opět cituji článek ze zákona:

§6c (1) Organizace a podnikající fyzické osoby

b) mohou montovat, opravovat, provádět revize a zkoušky vyhrazených technických zařízení, plnit nádoby plyny a vyrábět vyhrazená tlaková zařízení, nevztahuje-li se na ně platné nařízení vlády vydané k provedení zvláštního zákona, a vyhrazená zařízení v jaderné energetice, jen pokud jsou odborně způsobilé a jsou držiteli oprávnění podle §6a odst. 1 písm. c), zajistí, aby ve stanovených případech zkoušky, revize, opravy, montáž nebo obsluhu vyhrazených technických zařízení vykonávaly jen fyzické osoby, které jsou odborně způsobilé a ve stanovených případech jsou též držiteli osvědčení.

§6c (2) Předpoklady odborné způsobilosti organizací a podnikajících fyzických osob jsou potřebné technické vybavení a odborná způsobilost jejich pracovníků.

**Prověřování odborné způsobilosti organizací a podnikajících fyzických osob k montáži,
opravám, revizím a zkouškám vyhrazených elektrických zařízení**

1. Po přijetí žádosti nebo objednávky k prověření odborné způsobilosti a k vydání oprávnění pro elektrická zařízení zkontroluje pobočka její formální správnost a vyhodnotí odborné předpoklady pro výkon požadované činnosti subjektem. Na základě této žádosti dohodne příslušný inspektor se žadatelem možný termín prověření.
Každý žadatel má právo požádat o prověření odborné způsobilosti na libovolnou pobočku ITI Praha, bez ohledu na jeho místo bydliště, případně sídlo podnikajícího subjektu.
2. Odbornou způsobilost k provádění montáží, oprav, revizí a zkoušek na elektrickém zařízení u organizací a podnikajících fyzických osob, prověřuje inspektor obvykle u žádajícího subjektu. V jednoduchých případech a u začínajících podnikajících subjektů, u subjektů s jedním pracovníkem nebo s rozsahem pouze na revize, může být šetření prováděno zkráceně na příslušné pobočce. O nutnosti provedení šetření v místě podnikání u těchto subjektů může rozhodnout inspektor po dohodě s vedoucím příslušné pobočky na základě konkrétních požadavků žadatele.
Rozsah prověřování odborné způsobilosti jednotlivých subjektů je závislý na druhu a rozsahu požadovaných činností, které žadatel hodlá vykonávat
3. Doklady potřebné pro vydání oprávnění (předkládá podnikající fyzická osoba nebo pověřený odpovědný zástupce)
  - a) platný občanský průkaz
  - b) u cizích státních příslušníků – povolení k trvalému pobytu za účelem podnikání VC62 (nálepka v cestovním pasu) a průkazku k trvalému pobytu, u organizací zřízení provozovny na území ČR
  - c) doklad o vzdělání v elektrotechnice (výuční list, maturitní vysvědčení, VŠ diplom, u nejednoznačných oborů a u cizinců vyjádření školy nebo školského úřadu, že se jedná o elektrotechnické vzdělání)
  - d) osvědčení o odborné způsobilosti podle § 8 vyhlášky č. 50/78 Sb. staré max. 3 roky včetně příslušného protokolu o zkoušce pokrývající celý požadovaný rozsah
  - e) osvědčení RT-EZ (v případě, že jej žadatel vlastní), nebo smlouvu s revizním technikem o provádění výchozích revizí dokončených montáží. V případě, že subjekt požaduje rozsah revize a není vlastníkem osvědčení, musí prokázat smluvní vztah s RT ve smyslu Zákoníku práce, případně jiných zákonů (na smlouvu vždy uvést číslo osvědčení RT; rozsah osvědčení musí pokrývat celý požadovaný rozsah; k pokrytí rozsahu může být i několik smluv)
  - f) živnostenský list nebo výpis z obchodního rejstříku pokud firma již existuje, zakladatelskou smlouvu pokud se zřizuje nová (k prokázání existence firmy, ověření názvu a IČO)
  - g) v případě, že je firma zřizována se zajištěním odbornosti prostřednictvím odpovědného zástupce, který není jejím zaměstnancem, musí být s tímto zástupcem uzavřen smluvní vztah ve smyslu Zákoníku práce (odpovědný zástupce musí splňovat požadavky podle předcházejících bodů).
  - h) originál Oprávnění, pokud již bylo někdy vydáno

4. Při prověřování subjektů se ITI Praha zaměřuje zejména na:

a) Odborná způsobilost pracovníků a odpovědného zástupce

Všichni pracovníci, provádějící činnosti na elektrickém zařízení musí mít potřebnou kvalifikaci podle vyhlášky č. 50/1978 Sb. Pracovní skupiny pracovníků profese elektro musí být vedeny odborně způsobilými pracovníky s § 7, vedením všech pracovníků musí být pověřen odpovědný zástupce s kvalifikací dle § 8 vyhl. č. 50/1978 Sb. pro řízení činností prováděných dodavatelským způsobem. Rozsah předložených osvědčení musí v plném rozsahu pokrývat požadovanou činnost.

V případě, že je živnost pro činnosti na elektrickém zařízení provozována ve smyslu §11 Živnostenského zákona prostřednictvím odpovědného zástupce, musí tento splňovat požadovanou kvalifikaci podle předcházejících bodů.

b) Výstupní kontrola a provádění revizí

Všechna nová, modernizovaná, rekonstruovaná elektrická zařízení musí být před předáním odběrateli zkontrolována ve formě výchozí revize pracovníkem s osvědčením dle § 9 vyhlášky č. 50/1978 Sb. Každý dodavatel musí mít k dispozici pracovníka smluvně zajištěného, který je oprávněn provést výchozí revize v potřebném rozsahu napětí a kategorie objektu dle § 4 odst. 4 vyhl. č. 20/1979 Sb., v platném znění. V případě, že organizace požaduje rozsah revizí, musí při šetření doložit doklad o pracovním vztahu s revizním technikem.

Pokud je prováděn zásah do stávajícího elektrického zařízení ve formě opravy nebo údržby zařízení, musí být po skončení práce ověřen bezpečný stav tohoto zařízení nejméně formou kontroly pověřeným pracovníkem se záznamem o provedené kontrole ČSN 33 1500:1990 Z1 až Z4 a ČSN 33 2000-6:2007. Doklad o takto provedené kontrole musí obsahovat naměřené hodnoty charakterizující technickou bezpečnost kontrolovaného zařízení. Jedná se zejména o měření impedance, měření času a proudu na vybavení chráničů, měření zemního přechodového odporu, měření přechodových odporů spojů a měření izolačních stavů na zařízení.

c) Dokumentace:

Každý dodavatel nového, modernizovaného nebo rekonstruovaného elektrického zařízení musí po ukončení montáže zajistit dodání aktualizované dokumentace. Při šetření se prověřuje jakým způsobem je ze strany dodavatele tato povinnost zajišťována. Pokud je zajišťováno zpracování dokumentace u jiných oprávněných subjektů, musí dodavatel zajišťovat vstupní kontrolu této dokumentace a to jak z hlediska technické, tak i formální správnosti.

d) Používané materiály:

Podle druhu prováděných činností je třeba používat pouze ty druhy elektro-materiálů, které jsou schváleny a typizovány pro daný účel použití. K tomu, aby byla soustavně plněna tato povinnost dodavatele, musí být zajišťována vstupní kontrola nakupovaných materiálů a dílčích celků dostatečně kvalifikovaným pracovníkem. U dílčích celků musí být také zajišťovány potřebné výstupní doklady od jejich výrobců (výchozí revize, atesty, osvědčení o jakosti a kompletnosti, kusové zkoušky, prohlášení o shodě apod.).

Vstupní kontrolu materiálů může provádět pracovník s kvalifikací alespoň dle § 6 vyhl. 50/1978 Sb., výjimečně u jednoduchých a opakujících se druhů materiálů i pracovník dle § 4 vyhl. 50/78 Sb. Pro splnění podmínek, pro možnost případné reklamace výrobku dle obchodního zákoníku č. 513/1991 Sb., je nutno provádět vstupní kontrolu prakticky ihned po zakoupení výrobku.

- e) Vedení provozních dokumentů, dodržování technické a technologické úrovně:
O prováděných dodavatelských činnostech musí být vedeny provozní dokumenty ve formě montážních deníků, stavebních deníků, pracovních listů a pod. Skartační doba těchto dokumentů je tři roky, to znamená, že v případě řešení škod, reklamací apod. je dodavatel po celou tuto dobu povinen prokázat jaký rozsah prací na konkrétním zařízení prováděl.
- f) Technické zabezpečení dodavatelských činností:
Podle druhu a rozsahu prováděných činností a také podle velikosti napětí, na němž jsou činnosti prováděny musí být dodavatel a jeho pracovníci vybaveni potřebnými ochrannými a pracovními pomůckami, které musí být udržovány v odpovídajícím stavu. Při šetření by měla být kontrolována a posuzována úroveň technického zabezpečení s ohledem na prováděné činnosti, vybavení potřebnými měřicími přístroji nebo odpovídajícím zkušebním zařízením, potřebným nářadím, potřebnými předpisy (zákony, ČSN, technickou literaturou, katalogy výrobců apod.), odpovídající druhu požadovaných činností. V těchto dokumentech by měly být vedeny i doklady o zajišťování potřebné technické a technologické kázně při dodavatelských činnostech, včetně zajišťování všech podmínek bezpečnosti při práci na elektrických zařízeních a kdo je za tuto oblast odpovědný.
- g) Provádění revizí na elektrických zařízeních
Možnost provádět pouze revizní činnost na elektrických zařízeních je vázána na vydané osvědčení podle § 9 vyhlášky č. 50/1978 Sb. Musí být vydáno samostatné oprávnění pro provádění revizní činnosti, nebo jako součást celkové činnosti firmy. Při tomto šetření musí žadatel prokázat, že má dostupné potřebné technické vybavení (zejména měřicí přístroje s platnou kalibrací) nutné pro provádění revizí příslušného druhu a rozsahu a dostatečné zkušenosti k provádění těchto činností. Jedná se minimálně o přístroje zajišťující ověření veličin k bezpečnému stavu zařízení, kterými jsou měření impedance, měření času a proudu na vybavení chráničů, měření zemního přechodového odporu, měření přechodových odporů spojů a měření izolačních stavů zařízení. Ostatní měření jsou individuální a musí odpovídat zaměření revizního technika ke konkrétním činnostem.
- Šetření oprávnění k provádění revizí elektrických zařízení pro organizace a podnikající fyzické osoby by mělo být zaměřeno hlavně na odbornou způsobilost k provádění této činnosti. Základní podmínkou pro splnění požadavků pro vydání oprávnění k provádění revizí elektrických zařízení je vlastnictví osvědčení, nebo uzavření některého z možných smluvních vztahů podle ZP. Pokud organizace nemá smluvní vztah s pracovníkem vlastním osvědčením revizního technika v požadovaném rozsahu, nemůže jí být vydáno oprávnění pro provádění revizí elektrických zařízení.
- h) Rozšíření nebo změna stávajícího oprávnění
V případě, že žadatel požaduje rozšíření již existujícího oprávnění o některou z činností, případně pro další druh zařízení (napětí nad 1000 V, objekty třídy B) je prováděno šetření ve zkráceném rozsahu. Při tomto šetření je možno též ověřit plnění podmínek dříve vydaného oprávnění a při vlastní inspekci se zaměřit hlavně na nově požadované činnosti.

Změny vyvolané změnou názvu nebo adresy podnikajícího subjektu, případně změny v určení odpovědného zástupce pro danou činnost mohou být prověřovány přímo na příslušné pobočce, pokud z vyvolané změny nevyplývá nutnost opakovaného prověření

dříve stanovených podmínek pro dodavatelské činnosti přímo v místě podnikajícího subjektu.

i) Ověření odborné způsobilosti odpovědného zástupce

Při šetření je nutné ověřit u odpovědného zástupce žadatele alespoň základní znalosti a zkušenosti z oboru činností na elektrických zařízeních formou pohovoru. Při tomto pohovoru musí uchazeč prokázat, že má potřebné znalosti a zkušenosti z oboru činností, na něž chce oprávnění získat. V případě, že uchazeč splňuje v plném rozsahu všechny kvalifikační předpoklady pro prováděnou činnost, může být inspektorem rozhodnuto, že ověření znalostí prováděno nebude.

Pohovor by měl být zaměřen zejména na:

- základní znalosti z bezpečnostních předpisů pro práce na elektrických zařízeních podle druhu požadovaných činností
- znalost základních požadavků na zajištění ochrany před nebezpečným dotykovým napětím
- základní požadavky pro dodržování technické a technologické kázně při pracích na el. zařízeních
- zásady pro připojování nových odběrných míst u elektrických zařízení
- způsoby ověřování bezpečného stavu nových, nebo opravených el. zařízení, včetně ověření praktických znalostí základních metod měření při kontrolách stavu elektrického zařízení
- v rámci šetření žádosti o vydání Oprávnění s rozsahem činnosti zahrnující VN nebo prostory s nebezpečím výbuchu, se ověřuje znalost souvisejících předpisů a norem z této oblasti

j) Ceny za výše citované úkony jsou dány sazebníkem poplatků uveřejněném ve vyhlášce MPSV č. 398/2001 Sb. v platném znění.